SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2423

av Josef Fransson (SD)

Ett bantat public service

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kraftigt banta public service-skatten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av en public service-check och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa konkurrerande nyhetsredaktioner genom stärkta regionala redaktioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

SVT, Sveriges Radio och Utbildningsradion utgör idag svensk – offentligfinansierad - public service. Hos den svenska högern råder få tvivel om att public service har slagsida åt vänster, även om uppfattningar kring slagsidans orsaker kan variera. Det tydligaste beviset på slagsidan är att vänsterväljare har ett kompakt förtroende för institutionen på uppemot 90 %, medan detsamma hos högerväljare landar runt 60 %. Tittar man på endast Sverigedemokratiska väljare är förtroendesiffran endast runt 30 %. Undersökningar som gjorts på området visar också att journalisternas egna

partipreferenser inom public service har en smått brutal övervikt åt vänster, vilket kan förklara förtroendegapet.

Slagsidan i utbudet består i flera delar; Val av nyheter och nyhetsvinklar, val av experter för att kommentera nyheter, val av programutbud och inte minst vilka personer som framlyfts som programledare och gäster i såväl samhällsprogram som nöjesprogram. Resultatet blir en illa informerad befolkning som gör oinformerade val av politiker, vilket i sin tur ger att för landet viktiga reformer fördröjs eller helt uteblir. Detta gäller kanske främst frågor som rör migration, men också klimatpolitik, utrikespolitik, kriminalpolitik och frågor kopplat till jämställdhet, genus och identitetspolitik.

Påståendet om slagsida betyder inte att alla program är vinklade, eller att slagsidan på det stora hela är avsiktlig. Det handlar i första hand om att journalister och medarbetare är människor som, trots goda intentioner, är oförmögna att helt lämna sina egna politiska preferenser och hur man uppfattar omvärlden i sitt arbete. Det finns också en dimension av interkultur där man enkelt kan fastna i en ekokammare. Vittnesmålen om detta är mångfaldiga.

Som dominerande aktör, finansierad med betydande skattemedel, tränger svensk public service ut alternativa röster. Givet det förtroendegap som beskrivs ovan blir detta särskilt problematiskt, eftersom det i praktiken innebär att vissa åsiktsströmningar subventioneras medan andra marginaliseras. Det står i direkt motsättning till idén om en fri idémarknad där tankar och argument konkurrerar på lika villkor. Det demokratiskt rimliga är således att reformera public service i grunden.

Public serviceskattens storlek

Överlag bör avgiften sänkas kraftigt, vilket bör ske genom en generellt bantad verksamhet där sådant som nöjesprogram och sport förläggs på kommersiella betalkanaler.

Public service-check

Svenska skattebetalare bör få en Public service-check där man kan välja en eller flera mottagare av en andel av det man betalar in i public serviceskatt. Mottagarna kan vara

såväl ett befintliga public servicebolag (SVT, SR) eller ett privat alternativ som verkar utifrån ett tydligt ramverk om innehåll, svenska språket och tillgänglighet.

Konkurrerande nyhetsredaktioner genom stärkta regionala redaktioner

Att offentligfinansierad public service är så pass koncentrerad till Sveriges större städer är i sig ett problem som bromsar åsiktsmångfald inom verksamheten. Utifrån detta perspektiv bör man stärka de regionala redaktionerna och där dessa får en större frihet att bevaka riksnyheter. Om regionala redaktioner fick större resurser och mer frihet att bevaka och kommentera riksnyheter skulle det bryta upp en del av den storstadscentrerade åsiktsmiljön. Olika delar av landet har delvis olika prioriteringar och perspektiv kring exempelvis energi, migration, landsbygd, brottslighet och klimat.

Förslagen ovan skulle öka åsiktsmångfald, stärka demokratin och i sin förlängning ge Sverige bättre politiker som bättre kan förutse skeenden och kriser.

Josef Fransson (SD)